

INOVAČNÍ POTENCIÁL KLASTRŮ V ČESKÉ REPUBLICE

(SPECIALIZOVANÁ MAPA)

AUTORSKÝ KOLEKTIV:

Drahomíra Pavelková
Pavel Bednář
Magdalena Bialic-Davendra
Pavla Břusková
Adriana Knápková
Jiří Novosák
Petr Zahradník

ZLÍN 2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Název: Inovační potenciál klastrů v české republice (specializovaná mapa)

Autoři: prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková; RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.; Mgr. Magdalena Bialic-Davendra, Ph.D.; PaedDr. Pavla Břusková; Ing. Adriana Knápková, Ph.D.; Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.; Ing. Petr Zahradník, MSc.

Vydavatel: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky

Rok vydání: 2013

Vydání: 1.

ISBN: 978-80-7454-328-9

INOVAČNÍ POTENCIÁL KLASTRUŮ V ČESKÉ REPUBLICE (SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM)

**Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Mostní 5139, 760 01 Zlín**

Specializovaná mapa s odborným obsahem je výstupem grantového projektu „*Klastrová politika České republiky a jejích regionů pro globální konkurenceschopnost a udržitelný růst*“ přiděleném Technickou agenturou ČR dne 5. 1. 2012 v rámci programu TD – Program na podporu aplikovaného společensko-vědního výzkumu a experimentálního vývoje OMEGA, číslo projektu TD010158.

Obsah

1	Zdůvodnění potřeby a cíle specializované mapy	7
2	Metodika tvorby specializované mapy inovačního potenciálu klastrů v České republice	8
3	Vyhodnocení specializované mapy inovačního potenciálu klastrů v České republice	10
4	Popis uplatnění specializované mapy	12
4.1	Využití specializované mapy	12
4.2	Organizačně-institucionální zodpovědnost za implementaci specializované mapy	12
4.3	Vazby specializované mapy na kohezní politiku EU	13
5	Srovnání „novosti“ postupů	14
6	Seznam použité literatury a datových zdrojů	15
	PŘÍLOHA 1: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice	16
	PŘÍLOHA 2: Specializované mapy inovačního potenciálu klastrů v České republice	21

Seznam zkratek

AV ČR	Akademie věd České republiky
EPO	European Patent Office
EU	Evropská unie
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OPLZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics
RP	Rámcový program
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
VaV	Výzkum a vývoj

1 Zdůvodnění potřeby a cíle specializované mapy

Inovace tvoří jeden ze základních prvků kohezní politiky EU a je dokumentován v jejich klíčových dokumentech, viz např. Evropa 2020. Tento prvek je pak široce akcentován v národních politikách ČR, např. Národní inovační strategie či regionálních inovačních strategiích jednotlivých krajů. Opatření k podpoře inovačních aktivit firem a jejich spolupráce se subjekty inovační infrastruktury (vysoké školy, ústavy Akademie věd ČR a další soukromé výzkumné instituce) se odrážely především v operačním programu Podnikání a inovace a nově i v připravovaném operačním programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 - 2020. Na regionální úrovni jsou pak prováděna opatření prostřednictvím tzv. inovačních voucherů a podporou činnosti regionálních inovačních center.

Specializovaná mapa podává komplexní pohled na inovační potenciál klastrů v České republice s možností členění dle jejich vybraných charakteristik, což umožňuje směřování národních i regionálních veřejných prostředků k podpoře klastrů ve vztahu k inteligentní specializaci regionů, která je základem kohezní politiky pro období let 2014 - 2020. Svým celoplošným pojetím a důrazem na časovou složku vzniku klastrů je v podmínkách ČR prozatím jedinečným propojením hodnocení inovační výkonnosti prostřednictvím inovačních systémů.

Metodiku tvorby specializované mapy inovačního potenciálu klastrů lze využít v procesu hodnocení excelence klastrů v rámci národní klastrové akreditace, která je součástí metodiky „Národní klastrové politiky“.

2 Metodika tvorby specializované mapy inovačního potenciálu klastrů v České republice

Východiskem pro zpracování specializované mapy inovačního potenciálu klastrů jsou primární a sekundární zdroje dat se stavem k roku 2012. Primární zdroj dat tvoří dotazníkové šetření uskutečněné mezi manažery klastrových organizací (seznam klastrových organizací je uveden v Příloze 1)¹. Sekundární zdroje jsou tvořeny údaji z Národní databáze patentů a užitných vzorů Úřadu průmyslového vlastnictví České republiky a Evropského patentového úřadu.

Inovační potenciál klastrových organizací je tvořen třemi základními komponenty:

1. inovační potenciál členů klastru

- a. přítomnost členů vzdělávacích a výzkumných institucí (výpočet vah: pokud byla přítomna vzdělávací instituce = 1 bod, pokud byla přítomna výzkumná instituce = 1 bod);
- b. vážený počet radikálních, hlavních a postupných technologických a procesních inovací u členů klastru v posledních třech letech přepočtených na jednoho člena klastru (výpočet vah: každá radikální inovace = 3 body, každá hlavní inovace = 2 body, každá postupná inovace = 1 bod)²;
- c. kategorizovaný vážený počet udělených patentů a zapsaných užitných vzorů členů klastrů v letech 2003 - 2012, tj. od počátku vzniku klastrů na území ČR, přepočtených na jednoho člena klastru, kdy v případě vysokých škol a výzkumných ústavů byly vybrány udělené patenty a zapsané užité vzory mající vztah k činnosti příslušného klastru (výpočet vah: každý zapsaný národní užitný vzor = 1 bod, každý udělený národní patent = 2 body, každý udělený zahraniční užitný vzor = 3 body, každý udělený evropský/mezinárodní patent = 4 body);

2. inovativní společné projekty klastru

- a. počet inovačních projektů v rámci 7.RP, OPPI, VaVpP, OPVK/OPLZZ, nadnárodních projektů a projektů financovaných krajskými úřady v ČR (výpočet váhy: každý projekt = 1 bod);
- b. spolupráce a počet inovačních projektů s organizacemi či institucemi výzkumu a vývoje v ČR – vědeckotechnologické parky, Technologická agentura AV ČR, regionální inovační a technologická centra, jiné klastrové organizace (výpočet vah: každá spolupráce = 3 body; každý projekt = 3 body);

3. inovativnost managementu klastrové organizace

- a. vážený kategorizovaný podíl činnosti v oblastech výzkumu, vývoje a inovací (výpočet vah: ≤ 30 % podílu výzkumných, vývojových a inovačních aktivit = 1 bod, 31-50 % podílu = 2 body, ≥ 51 % podílu = 3 body);

¹ V rámci provedeného šetření došlo k identifikaci 79 existujících klastrových organizací v České republice. Pro účely šetření byla vytvořena databáze všech existujících klastrových organizací; v souladu s vytvořenou databází došlo k oslovení všech existujících a dostupných klastrových organizací. Deset z nich bylo označeno jako nečinné nebo stagnující klustry; šest z nich odmítlo šetření nebo nereagovalo na výzvu; dvě z nich nebyly nalezeny. Šetření se aktivně zúčastnilo 61 klastrových organizací v České republice.

² Stupně inovací u členů klastru byly definovány následovně: 1. Postupná inovace = malé, postupné zlepšení stávajících produktů a procesů, 2. Hlavní inovace = podstatná vylepšení, nové produkty, nové procesy v rámci hlavní činnosti firem, 3. Radikální inovace = zavedení nových produktů mimo hlavní činnost firem.

- b. počet zapojení do regionálních, národních iniciativ a evropských platform (výpočet vah: každá regionální platforma = 1 bod, každá národní platforma = 2 body, každá nadnárodní platforma = 3 body);
- c. přítomnost osob kompetentních v oblastech projektového a klastrového managementu (výpočet vah: pokud je přítomna osoba kompetentní v oblasti projektového managementu = 1 bod, pokud je přítomna osoba v oblasti klastrového managementu = 1 bod);
- d. počet osob ke vzdělání v oblastech projektového a klastrového managementu (výpočet vah: pokud je osoba s potřebou vzdělávání v oblasti projektového managementu = 2 body, pokud je přítomna osoba s potřebou vzdělávání v oblasti klastrového managementu = 2 body).

Součtem ukazatelů dle bodů 1-3 bylo dosaženo pořadí klastrů dle jejich inovačního potenciálu, které bylo kategorizováno na klastry s vysokým, středním a nízkým inovačním potenciálem. Toto kategorizované pořadí bylo vytvořeno pomocí grafického znázornění za užití histogramu, kde byly sledovány přelomy v průběhu dat. Jejich analýzou byly určeny hranice hodnot kategorizovaného inovačního potenciálu klastrů, kdy dosažení 0-23 bodů představuje inovační potenciál, 30-60 bodů představuje střední inovační potenciál, více než 83 bodů vyjadřuje vysoký inovační potenciál.³

Kategorizované pořadí inovačního potenciálu včetně mapových výstupů bylo zpracováno zvlášť pro kategorizované doby působení klastrové organizace (1-2 roky, 3-5 let a více než 6 let). Výsledné tři specializované mapy inovačního potenciálu klastrů (Příloha 2) jsou sestaveny užitím geografického informačního systému ArcMap 10.1 společnosti ESRI za pomoci tečkové metody v rámci krajů České republiky. Tečky jsou lokalizovány do sídla klastru v rámci kraje a znázorňují jak kvalitativní, tak kvantitativní informaci. V případě výskytu více klastrů v jedné obci (městě), v rámci příslušné kategorizované doby působení klastrové organizace, byly za sídla klastrů vybrány sousední obce tak, aby bylo zachováno vyjádření prostorové koncentrace klastrů. Hodnocení inovačního potenciálu klastru je znázorněno u tečky pomocí barevné stupnice dle příslušnosti klastru ke kategorizovanému pořadí inovačního potenciálu.

Jednotlivé klastry jsou ve specializovaných mapách rozlišeny podle typu klastru (zpracovatelské, technologické, služeb, vědomostní), a to pomocí tvaru tečky, a počtu členů klastru znázorněním velikosti tečky. Typ klastru byl stanoven na základě vyjádření managementu klastrových organizací. Velikost tečky byla odvozena od kategorizovaného počtu členů klastru v rozmezí 3-13 členů, 15-29 členů a 32-70 členů. V případě velikostní kategorie 15-29 členů byla za dolní hranici intervalu zvolena hodnota nutná k dosažení dotací z Operačního programu pro podnikání a inovace pro období 2007 - 2013 v rámci programu podpory Spolupráce – Klastry prostřednictvím Výzvy I., II., II. - pokračování. Hranice dolního intervalu ve velikostní kategorii 32-70 členů byla odvozena z histogramu počtu členů klastrů, kde byly sledovány přelomy v průběhu dat.

³ Kategorizované pořadí je provedeno za účelem zobrazení hodnot pomocí kartografických metod v rámci geografického informačního systému (více viz Krtička et al., 2012), kdy využití jednotlivých hodnot klastrů inovačního potenciálu by znemožnilo čitelnost map uživatelem. Použití kategorizovaných hodnot rovněž umožňuje rychlou a přehlednou orientaci v inovačním potenciálu klastrů uživatelem a lze od ní odvíjet komplexní náhled na inovační aktivitu klastrů ve vztahu k identifikaci klastrů vhodných k veřejné podpoře.

3 Vyhodnocení specializované mapy inovačního potenciálu klastrů v České republice

Vyhodnocení specializované mapy bude rozděleno do čtyř částí, kdy první je věnována zjištěným závěrům na úrovni České republiky a to bez omezení dobou působení klastrů. Další tři části budou hodnotit klastry z hlediska jejich inovačního potenciálu v jednotlivých kategorizovaných obdobích dle délky působení.

A. Hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice

Počet klastrů zařazených do hodnocení inovačního potenciálu dosáhl počtu 61 z celkového počtu 79 identifikovaných na území České republiky k 30. září 2012. Důvodem pro nezařazení všech klastrů do specializované mapy byly následující důvody: neaktivita klastru, odmítnutí poskytnutí odpovědi na dotazníkové šetření managementem klastru a nedohledání kontaktu na management klastru. Poslední dva důvody byly důležité z hlediska stanovené metodiky měření inovačního potenciálu využívající kombinací primárních a sekundárních zdrojů dat.

Z prostorového hlediska lze z pohledu inovačního potenciálu klastrů považovat Jihomoravský kraj, u kterého byl zjištěn 28,6 % podíl klastrů s vysokým potenciálem. Za tímto následují kraje Jihočeský (22,2 %), Zlínský a Královéhradecký (20,0 %) a Moravskoslezský a Středočeský (16,7 %). Ostatní kraje nedisponují žádným klastrem s vysokým inovačním potenciálem. Navíc strukturálně postižený Ústecký kraj s tradicí chemického průmyslu v současné době nedisponuje žádným funkčním klastrem a Plzeňský kraj disponuje pouze jedním i přes přítomnost střediska terciérního vzdělávání v podobě Západočeské univerzity v Plzni s technicky zaměřenými fakultami a výzkumným centrem. V případě Karlovarského kraje lze vysvětlit nízký počet klastrů (2) především nejnižším počtem obyvatel mezi kraji v České republice a nepřítomností vlastního střediska terciérního vzdělávání v oblasti technických a přírodních věd.

Při pohledu na rozdělení klastrů podle typu vynikají vysokým inovačním potenciálem klastry zpracovatelského průmyslu (25,0 % z tohoto typu klastrů) následované klastry technologickými (10,7 % z tohoto typu klastrů). Klastry služeb a vědomostní klastry dosud na vysoký inovační potenciál nedosáhly, což se vztahuje k jejich krátké době působnosti a charakteru výstupů.

Při hodnocení inovačního potenciálu klastrů podle jejich velikosti a typu vykazují nejvyšší podíl s vysokým inovačním potenciálem klastry ve zpracovatelském průmyslu s nejvyšším počtem členů, tj. nacházející se ve velikostní kategorii 32-70 členů (85,7 %). Ty jsou následovány technologickými klastry s velikostní kategorií 32-70 členů (20,0 %) a 15-29 členů (11,0 %).

Ve vztahu k dotacím z Operačního programu pro podnikání a inovace pro období 2007 - 2013 v rámci programu podpory Spolupráce – Klastry, prostřednictvím Výzvy I., II., II. – pokračování, je nutné upozornit na pokračující průběh Výzvy II., II. – pokračování, kdy nebyly tyto projekty dokončeny, resp. proplaceny, a navíc ne všechny schválené projekty byly zaměřeny na podporu inovací. Tudiž vliv těchto projektů na inovační potenciál klastrů bude nutné sledovat s určitým časovým odstupem. Navíc je nutné upozornit na významný vliv tohoto operačního programu na prostorové uspořádání sídel klastrů v České republice, kdy sídlo klastru v hlavním městě Praze nemohlo být z tohoto programu podpořeno z důvodu nesplnění podmínek cíle Konvergence na úrovni NUTS II v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.

B. Hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice s dobou působení 1-2 roky

Klastry s dobou působení 1-2 roky se vyznačují nízkým inovačním potenciálem (88,9 % z celkového počtu 18 klastrů), jelikož ve své počáteční fázi řeší především vlastní organizaci a přípravu

klastrových aktivit. Oproti ostatním klastrům s dobou působení více než 2 roky je zde nutné zdůraznit převahu technologických klastrů (55,6 %) nad klastry zpracovatelského průmyslu. Z pohledu využití programu podpory Spolupráce – Klastry je u většiny z nich (61,2 %) výhodou dosažení 15 nebo více členů, kterou ale, ani při poslední výzvě v rámci tohoto programu s podáním do 29. června 2012, nevyužily. Až na výjimky ve Zlínském (Moravský letecký, ČS průmyslový), Moravskoslezském (Moravský lesnický) a Jihomoravském (JMK stavební) kraji se klastry z dobou působení 1-2 roky zaměřují na vynořující se odvětví, stojící mimo tradiční exportní základnu zpracovatelského průmyslu České republiky (tj. dopravní strojírenství a technologické celky). Z prostorového hlediska se tyto klastry soustředí v Brně, Olomouci a oblasti západně od Prahy v koridoru rychlostní silnice R6. To znamená, že jejich lokalizace je vázána na kvalitní výzkum a vývoj místních vysokých škol, dobrou dopravní dostupnost prostřednictvím rychlostních silnic a mezinárodních letišť s přímým spojením do evropských měst se světovým významem (Londýn, Moskva, Milán atp.). I přes jejich současný nízký inovační potenciál může jejich rozvoj a veřejná podpora přinést potřebnou změnu ve vnímání České republiky jako střediska vynořujících se odvětví.

C. Hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice s dobou působení 3-5 let

V případě klastrů s dobou působení 3-5 roky převažuje u 60 % z nich střední inovační potenciál, což odpovídá době jejich působení. Na druhé straně se zde nacházejí 3 klastry (12,0 %) s vysokým inovačním potenciálem a 7 klastrů (28,8 %) s nízkým inovačním potenciálem. Specifikem klastrů s dobou působnosti 3-5 let je jejich zaměření na potravinářský a energetický průmysl. V prvním případě lze odvodit vznik v důsledku tlaku maloobchodních společností a zvyšující se poptávky domácností po produktech zdravé výživy. V druhém případě pak je stav dán zvyšujícími se cenami ropy a snahou domácností a firem o snížení nákladů na energie podpořenou deregulací sítě dodavatelů a programy veřejné podpory na obnovitelné zdroje energie a přechod na úspornější zdroje vytápění (viz např. program Eko-energie, Operační program Životní prostředí, Zelená úsporám apod.). Z prostorového hlediska se klastry na Moravě soustřeďují především v Ostravě, okolí Jihlavy a částečně v Brně; v Čechách v Hradecko-pardubické aglomeraci, Českých Budějovicích a kolem hlavního města Prahy (z důvodu dosažení na dotační tituly). Oproti klastrům s dobou působení 1- 2 roky zde využilo podpory z programu Spolupráce – Klastry 16 klastrů, tj. 64,0 %.

D. Hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice s dobou působení více než 6 let

V případě klastrů s dobou působení více než 6 let roky tvoří třetinu z nich klastry s vysokým inovačním potenciálem. Jedná se převážně o klastry zpracovatelského průmyslu s vazbou na tradiční odvětví regionu, popřípadě v České republice, zbylé dva technologické klastry se opírají o silné zázemí v terciérním vzdělávání v příslušné oblasti a významného zahraničního investora (IT Cluster), resp. od součinnosti se zahraničními partnery prostřednictvím účasti na přeshraniční spolupráci Česká republika-Rakousko (NiPaS). Z prostorového hlediska se klastry výrazně koncentrují v Ostravě a to díky výrazné podpoře místní Agentury pro regionální rozvoj (zal. 1993), která byla podobně jako Národní strojírenský klastr (2003) rovněž pilotním projektem sui generis. Míra inovačního potenciálu klastrů v Ostravě je důsledkem úrovně veřejné podpory a zázemí druhé největší aglomerace v České republice s tradicí průmyslové výroby, inovací a řízení velkých průmyslových společností, kdy všechny klastry dosahují minimálně středního inovačního potenciálu a vyjma jednoho klustru se všechny staly příjemci podpory z programu Spolupráce – Klastry. Další koncentraci pozorujeme v prostoru podél silnice první třídy 35 mezi Libercem a Hradcem Králové s dominancí Královéhradeckého kraje a v Jihočeském kraji, který spolu s Moravskoslezským krajem patří mezi kraje s nejvyšším počtem klastrů. Celkem pak bylo prostřednictvím tohoto programu podpořeno 75,0 % klastrů z celkového počtu 18.

4 Popis uplatnění specializované mapy

4.1 Využití specializované mapy

Specializovanou mapu (mapy) lze využít jako:

- A. nástroj pro evaluaci inovačního potenciálu klastrů v rámci hodnocení klastrové excelence při procesu národní klastrové akreditace popsané v certifikované metodice „Národní klastrová politika“ (Příloha 1 metodiky) a to v oblasti hodnocení výzkumně-vývojové a inovační kapacity klastru. Dle výsledků hodnocení lze posoudit předpoklady klastru pro realizaci Prioritní osy I - Výzkumné, vývojové a technologické aktivity v rámci navrženého Programu rozvoje klastrů v podmínkách České republiky (Příloha 2 metodiky);
- B. nástroj k pravidelné evaluaci a aktualizaci certifikované metodiky „Národní klastrová politika“ dle vybraných indikátorů při hodnocení dopadu realizace politiky na socio-ekonomické charakteristiky příslušné územní jednotky (země/regionu) z pohledu Inovací (Příloha 3 metodiky);
- C. nástroj pro evaluaci dopadu veřejné podpory na klastrové organizace a členy klastrů z operačního programu Podnikání a inovace 2007 – 2013, především pak vzhledem k těmto programům podpory: Inovace - patent, Inovace - Inovační projekt, Potenciál, Spolupráce – Klastry a Spolupráce - Technologické platformy, a to včetně vazby na relevantní koncepční dokumenty na evropské a národní úrovni;
- D. nástroj pro evaluaci dopadu veřejné podpory při realizaci Prioritní osy I - Rozvoj podnikání založený na podpoře výzkumu, vývoje a inovací - z připravovaného operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020 (OP PIK), a to včetně vazby na relevantní koncepční dokumenty na evropské a národní úrovni;
- E. nástroj pro vytváření podmínek pro klastry k získání jednotlivých úrovní značek evropské klastrové excelence (*Cluster Organisation Management Excellence Bronze / Silver / Gold Label*), jako nezbytné podmínky pro účast klastrů ve vybraných výzvách evropských programů;
- F. nástroj pro publicitu klastrových organizací včetně mezinárodních přesahů;
- G. nástroj pro srovnání inovačního potenciálu klastrů v jednotlivých krajích ČR za účelem aktualizace regionálních inovačních strategií a podpory činnosti regionálních inovačních center či implementaci a rozhodování o využití specializovaných nástrojů podpory – inovačních voucherů.

4.2 Organizačně-institucionální zodpovědnost za implementaci specializované mapy

Implementace specializované mapy bude příslušet jednotnému kompetenčnímu centru fungujícímu na národní úrovni dle certifikované metodiky „Národní klastrová politika“. Financování aktualizace a implementace specializované mapy bude probíhat z veřejných zdrojů.

4.3 Vazby specializované mapy na kohezní politiku EU

Specializovaná mapa svým pojetím slouží především k realizaci Nařízení Evropského parlamentu a rady o zvláštních ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj článek 5, odst. (1) bod b) a plnění strategie Evropa 2020 prostřednictvím Národního programu reforem České republiky 2013, kapitoly 3.4.

5 Srovnání „novosti“ postupů

Specializovaná mapa podává **komplexní pohled na inovační potenciál klastrů s možností členění dle jejich vybraných charakteristik**, což umožňuje **směrování národních i regionálních veřejných prostředků k podpoře klastrů ve vztahu k inteligentní specializaci regionů**, která je základem kohezní politiky pro období let 2014 - 2020.

Je **jedním z nástrojů certifikované metodiky „Národní klastrová politika“** v rámci **hodnocení klastrové excelence při procesu národní klastrové akreditace** a v rámci **evaluace a aktualizace certifikované metodiky**. Tedy jedná se o **synergický efekt** mezi certifikovanou metodikou a specializovanou mapou, což je v podmínkách ČR ojedinělý až výjimečný případ.

Rovněž umožňuje **komplexní náhled na účelnost a efektivitu vynaložených prostředků** u vybraných programů podpory v rámci operačního programu Podnikání a inovace 2007 - 2013 a bude sloužit rovněž pro vyhodnocení účinnosti a efektivity prostředků z připravovaného operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 - 2020 v rámci Prioritní osy I.

Jedinečnost vyplývá z využití jak sekundárních datových zdrojů (patenty), tak zdrojů primárních získaných prostřednictvím rozhovorů s manažery klastrových organizací. Navíc v rámci České republiky **nebylo dosud provedeno celoplošné hodnocení inovačního potenciálu klastrů, a ani nebyla stanovena metodika k jeho měření**. Z části byly diskutovány pouze v Blažek et al. (2011) a Tödtling et al. (2013), a to na vybraných odvětvích dle zaměření klastrů. Specializovaná mapa toto umožňuje, a navíc **zohledňuje i prostorové a časové hledisko**, čímž poskytuje srovnání nejen inovačního potenciálu klastrů z pohledu doby jejich vzniku, ale i jejich rozmístění v rámci krajů a tím umožňuje jednotlivým krajským úřadům i pohled na jejich **regionální inovační strategii**.

6 Seznam použité literatury a datových zdrojů

1. Arcdata Praha, ČSÚ (2012). *Digitální geografická databáze 1 : 500 000: ArcČR 500* [online]. Verze 3.0. Praha: Arcdata Praha, ZÚ, ČSÚ [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: <http://www.arcdata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/arccr-500/>.
2. Blažek, J., Žižalová, P., Rumpel, P., Skokan, K., Grillitsch, M. (2011). Where Does the Knowledge for Knowledge-intensive Industries Come From? The Case of Biotech in Prague and ICT in Ostrava: comparing software firms in Moravia-Silesia and Upper Austria. *European Planning Studies*, 19(7), p. 1277-1303.
3. Czechinvest (2013). *Statistika čerpání dotací z programů OPPI* [online]. Praha: Czechinvest, aktualizováno k 17.10.2013 [cit. 2013-10-19]. Dostupné z: <http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpáníDotací.aspx>.
4. ESRI (2013). *ArcGIS Help 10.2* [online]. Redlands, CA: ESRI [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: <http://resources.arcgis.com/en/help/main/10.2/>.
5. European Cluster Excellence Initiative (2012). *The quality label for cluster organisations: criteria, processes, framework of implementation* [online]. Berlin: VDI/VDE Innovation + Technik GmbH [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: http://www.cluster-excellence.eu/fileadmin/_cluster-excellence/downloads/GOLD-Assessment.pdf.
6. European Patent Office (2013). *Espacenet* [online]. Berlin, Brussels, Munich, The Hague, Vienna: European Patent Office [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: http://worldwide.espacenet.com/?locale=en_EP.
7. Krtička, L., Adamec, M., Bednář, P. (2012). *Manuál pracovních postupů v GIS pro oblast sociálního výzkumu a sociální práci*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
8. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (2013). *Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020: Pracovní návrh pro Platformu MPO pro přípravu OP PIK* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR [cit. 19.10.2013].
9. Terstriep, J. (2008). *Cluster Mapping: Analysis Grid* [online]. V1.2. Gelsenkirchen: Institute for Work and Technology [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: http://www.iat.eu/files/wp6-cluster_mapping_v1_5.pdf.
10. Tödtling, F., Skokan, K., Hoglinger, C., Rumpel, P., Grillitsch, M. (2013). Innovation and knowledge sourcing of modern sectors in old industrial regions: comparing software firms in Moravia-Silesia and Upper Austria. *European Urban and Regional Studies*, 20(2), p. 188-205.
11. Úřad průmyslového vlastnictví (2013). *Databáze patentů a užitných vzorů: Národní databáze* [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: <http://www.upv.cz/cs/sluzby-uradu/database-on-line/database-patentu-a-uzitnych-vzoru/narodni-database.html>.

PŘÍLOHA 1: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice

- Příloha 1A: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice k roku 2012 s dobou působení 1-2 roky
- Příloha 1B: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice k roku 2012 s dobou působení 3-5 let
- Příloha 1C: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice k roku 2012 s dobou působení více než 6 let

Příloha 1A: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice k roku 2012 s dobou působení 1-2 roky

Plný název klastru	Zkrácený název klastru	Kraj sídla klastru	Sídlo klastru	Doba působení	Počet členů	Typ klastru	Inovační potenciál (počet bodů)	Kategorie inovačního potenciálu
Český řemeslný klastr, o.s.	Český řemeslný	Liberecký	Jablonec nad Nisou	1-2 roky	3-13	služby	0	nízký
IQ Klastr	IQ	Jihomoravský	Brno	1-2 roky	15-29	služby	3	nízký
Klastr aplikovaných biotechnologií a nanotechnologií	Bio-nano tech	Jihočeský	České Budějovice	1-2 roky	3-13	technologický	0	nízký
Klastr Zelený Horizont	Zelený Horizont	Moravskoslezský	Ostrava	1-2 roky	32-70	technologický	0	nízký
Klastr obnovitelných zdrojů energie, z.s.p.o.	Obnovitelných zdrojů	Středočeský	Unhošť	1-2 roky	3-13	technologický	0	nízký
ERGO-MED-KLASTER	ERGO-MED	Středočeský	Rakovník	1-2 roky	15-29	technologický	0	nízký
Klastr inovativních technologií, o.s.	Inovativních tech.	Vysočina	Třebíč	1-2 roky	15-29	technologický	3	nízký
Jihomoravský stavební klastr	JMK stavební	Jihomoravský	Brno	1-2 roky	3-13	technologický	4	nízký
NO DIG Klastr	NO DIG	Olomoucký	Olomouc	1-2 roky	15-29	technologický	10	nízký
Moravský letecký klastr, o.s.	Moravský letecký	Zlínský	Kunovice	1-2 roky	15-29	technologický	24	nízký
Network Security Monitoring Cluster	Network Security	Jihomoravský	Brno	1-2 roky	15-29	technologický	32	střední
Czech Cloud Cluster	Czech Cloud	Jihočeský	Písek	1-2 roky	3-13	technologický	41	střední
Český vědomostní klastr, o.s.	Český vědomostní	Praha	Praha	1-2 roky	3-13	vědomostní	22	nízký
NutriKlastr	NutriKlastr	Jihomoravský	Brno	1-2 roky	15-29	zprac. průmysl	2	nízký
Klastr MECHATRONIKA	MECHATRONIKA	Pardubický	Plzeň	1-2 roky	15-29	zprac. průmysl	9	nízký
Česko-slovenský průmyslový klastr	ČS průmyslový	Zlínský	Slavičín	1-2 roky	15-29	zprac. průmysl	13	nízký
Moravský lesnický klastr	Moravský lesnický	Moravskoslezský	Ostrava	1-2 roky	3-13	zprac. průmysl	16	nízký
Klastr průmyslu a výzkumu pro aktivní život	Aktivní život	Olomoucký	Olomouc	1-2 roky	15-29	zprac. průmysl	21	nízký

Příloha 1B: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice k roku 2012 s dobou působení 3-5 let

Plný název klastru	Zkrácený název klastru	Kraj sídla klastru	Sídlo klastru	Doba působení	Počet členů	Typ klastru	Inovační potenciál (počet bodů)	Kategorie inovačního potenciálu
Český telekomunikační klastr	Telekomunikační	Moravskoslezský	Ostrava	3-5 let	15-29	služby	30	střední
KLACR	KLACR	Moravskoslezský	Ostrava	3-5 let	15-29	služby	31	střední
CREA Hydro&Energy	CREA Hydro&Energy	Jihomoravský	Brno	3-5 let	15-29	služby	55	střední
Český IT klastr, z.s.p.o.	Český IT	Jihočeský	České Budějovice	3-5 let	3-13	technologický	2	nizký
Klastr přesného strojírenství Vysočina, o.s.	Strojírenský VYS	Vysočina	Moravské Budějovice	3-5 let	15-29	technologický	9	nizký
Klastr povrchové úpravy	Povrch. úprav	Pardubický	Pardubice	3-5 let	15-29	technologický	9	nizký
Průmyslový klastr	Průmyslový	Zlínský	Slavičín	3-5 let	15-29	technologický	17	nizký
MedChemBio	MedChemBio	Olomoucký	Olomouc	3-5 let	15-29	technologický	32	střední
Klastr NetPro Group z.s.p.o.	NetPro	Karlovarský	Karlovy Vary	3-5 let	15-29	technologický	36	střední
KLASTER Bioplyn	Bioplyn	Středočeský	Červený Újezd	3-5 let	15-29	technologický	39	střední
Bezpečnostně technologický klastr	Bezpečnostní	Moravskoslezský	Ostrava	3-5 let	32-70	technologický	48	střední
CzechBio	CzechBio	Středočeský	Jesenice u Prahy	3-5 let	32-70	technologický	49	střední
Klastr výrobců potravinářských technologií	Potravinářských technologií	Vysočina	Ždírec nad Doubravou	3-5 let	15-29	technologický	51	střední
NANOPROGRES	NANOPROGRES	Pardubický	Pardubice	3-5 let	15-29	technologický	53	střední
Hradecký IT klastr	Hradecký IT	Vysočina	Hradec Králové	3-5 let	15-29	technologický	56	střední
CZECH IT CLUSTER	CZECH IT	Vysočina	Jihlava	3-5 let	32-70	technologický	60	střední
ENERGOKLASTR	ENERGOKLASTR	Jihomoravský	Brno	3-5 let	15-29	technologický	121	vyšší
Klastr NUTRIPOL	NUTRIPOL	Královéhradecký	Hradec Králové	3-5 let	15-29	zprac. průmysl	15	nizký
Klastr ENWIWA	ENWIWA	Karlovarský	Karlovy Vary	3-5 let	3-13	zprac. průmysl	17	nizký

Moravskoslezský energetický klastr	Energetický MSK	Moravskoslezský	Ostrava	3-5 let	15-29	zprac. průmysl	33	střední
ATOMEX GROUP	ATOMEX	Středočeský	Benešov	3-5 let	15-29	zprac. průmysl	34	střední
Český pivovarský klastr	Český pivovarský	Jihočeský	České Budějovice	3-5 let	15-29	zprac. průmysl	43	střední
Regionální potravinářský klastr	Potravinářský	Jihočeský	České Budějovice	3-5 let	15-29	zprac. průmysl	47	střední
CGMC	CGMC	Jihočeský	Planá nad Lužnicí	3-5 let	32-70	zprac. průmysl	123	vysoký
Česká peleta	Česká peleta	Středočeský	Dobruška	3-5 let	32-70	zprac. průmysl	223	vysoký

Příloha 1C: Podklady pro hodnocení inovačního potenciálu klastrů v České republice k roku 2012 s dobou působení více než 6 let

Plný název klastru	Zkrácený název klastru	Kraj sídla klastru	Sídlo klastru	Doba působení	Počet členů	Typ klastru	Inovační potenciál (počet b.)	Kategorie inovačního potenciálu
Olomoucký klastr inovací	Klastr inovací OL	Olomoucký	Olomouc	6 a více let	3-13	služby	18	nizký
EKOGEN	EKOGEN	Jihočeský kraj	Strakonice	6 a více let	15-29	služby	30	střední
Český nanotechnologický klastr	Český nanotechnologický	Olomoucký	Olomouc	6 a více let	15-29	technologický	38	střední
ENVICRACK	ENVICRACK	Moravskoslezský	Ostrava	6 a více let	15-29	technologický	39	střední
IT Cluster	IT Cluster	Moravskoslezský	Ostrava	6 a více let	32-70	technologický	106	vysoký
Sdružení NiPaS, o.s.	NiPaS	Jihočeský kraj	České Budějovice	6 a více let	15-29	technologický	120	vysoký
Knowledge Management Cluster	Knowledge Management	Moravskoslezský	Ostrava	6 a více let	32-70	vědomostní	44	střední
ABC WOOD, o.s.	ABC WOOD	Zlínský	Zlín	6 a více let	3-13	zprac. průmysl	0	nizký
Jihočeský dřevařský klastr	Jihočeský dřevařský	Jihočeský kraj	České Budějovice	6 a více let	15-29	zprac. průmysl	3	nizký
Klastr technické plasty	Technické plasty	Královéhradecký	Jaroměř	6 a více let	15-29	zprac. průmysl	3	nizký
Národní strojírenský klastr	Národní strojírenský	Moravskoslezský	Ostrava	6 a více let	32-70	zprac. průmysl	30	střední
Czech Stone Cluster	Czech Stone	Královéhradecký	Lázně Bělohrad	6 a více let	15-29	zprac. průmysl	34	střední
Moravskoslezský dřevařský klastr	Dřevařský MSK	Moravskoslezský	Ostrava	6 a více let	15-29	zprac. průmysl	45	střední
CLUTEX	CLUTEX	Liberecký	Liberec	6 a více let	15-29	zprac. průmysl	47	střední
Plastikářský klastr	Plastikářský	Zlínský	Zlín	6 a více let	32-70	zprac. průmysl	83	vysoký
Klastr českých nábytkářů	Klastr českých nábytkářů	Jihomoravský	Brno	6 a více let	32-70	zprac. průmysl	88	vysoký
Moravskoslezský automobilový klastr	Automobilový MSK	Moravskoslezský	Ostrava	6 a více let	32-70	zprac. průmysl	91	vysoký
Klastr výrobců obalů	Klastr výrobců obalů	Královéhradecký	Jaroměř	6 a více let	32-70	zprac. průmysl	138	vysoký

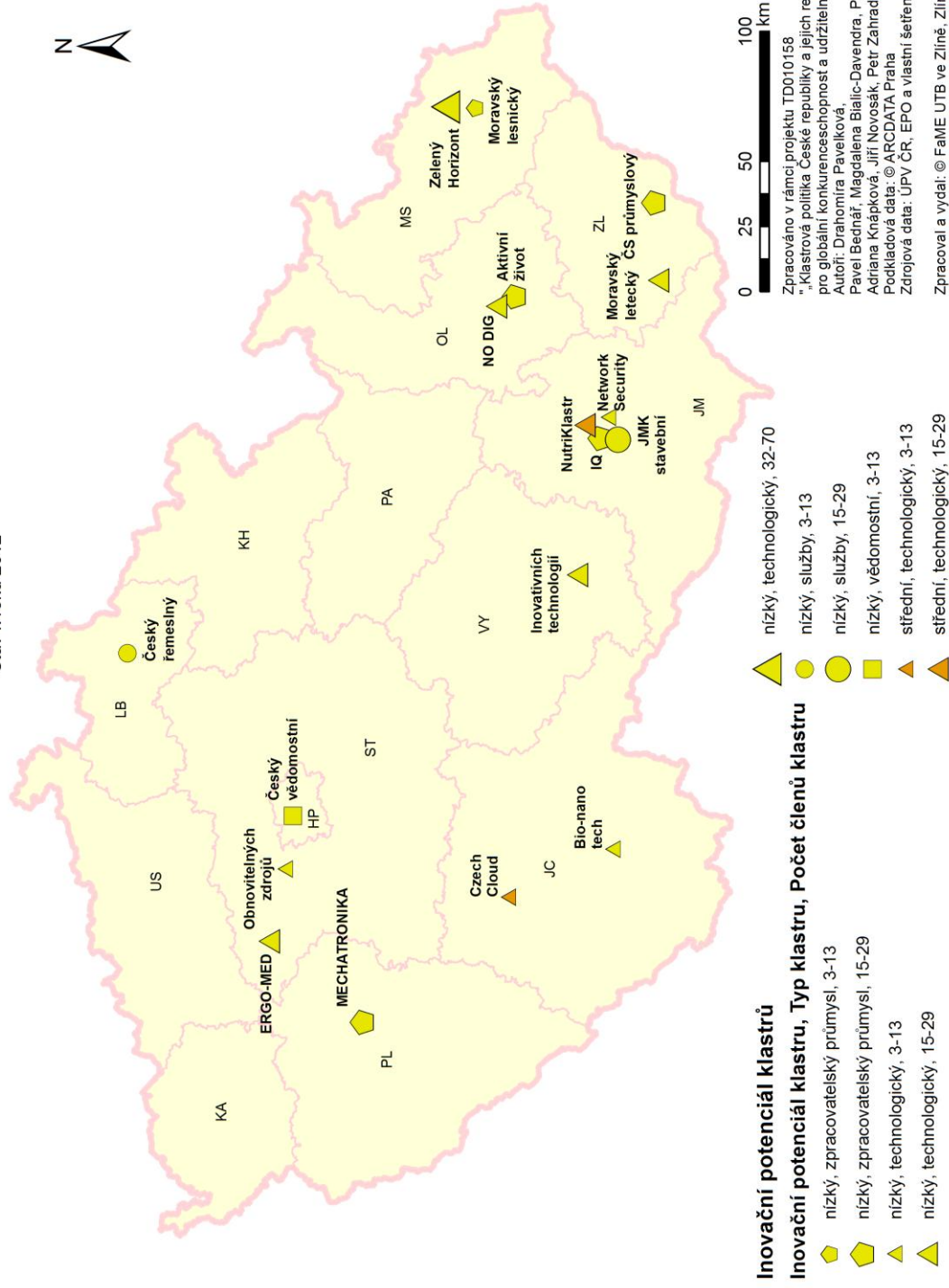
Zdrojová data pro Přílohu 1: ÚPV ČR, EPO a vlastní šetření

PŘÍLOHA 2: Specializované mapy inovačního potenciálu klastrů v České republice

- Příloha 2A: Specializovaná mapa inovačního potenciálu klastrů v České republice s dobou působení 1-2 roky
- Příloha 2B: Specializovaná mapa inovačního potenciálu klastrů v České republice s dobou působení 3-5 let
- Příloha 2C: Specializovaná mapa inovačního potenciálu klastrů v České republice s dobou působení 6 a více let

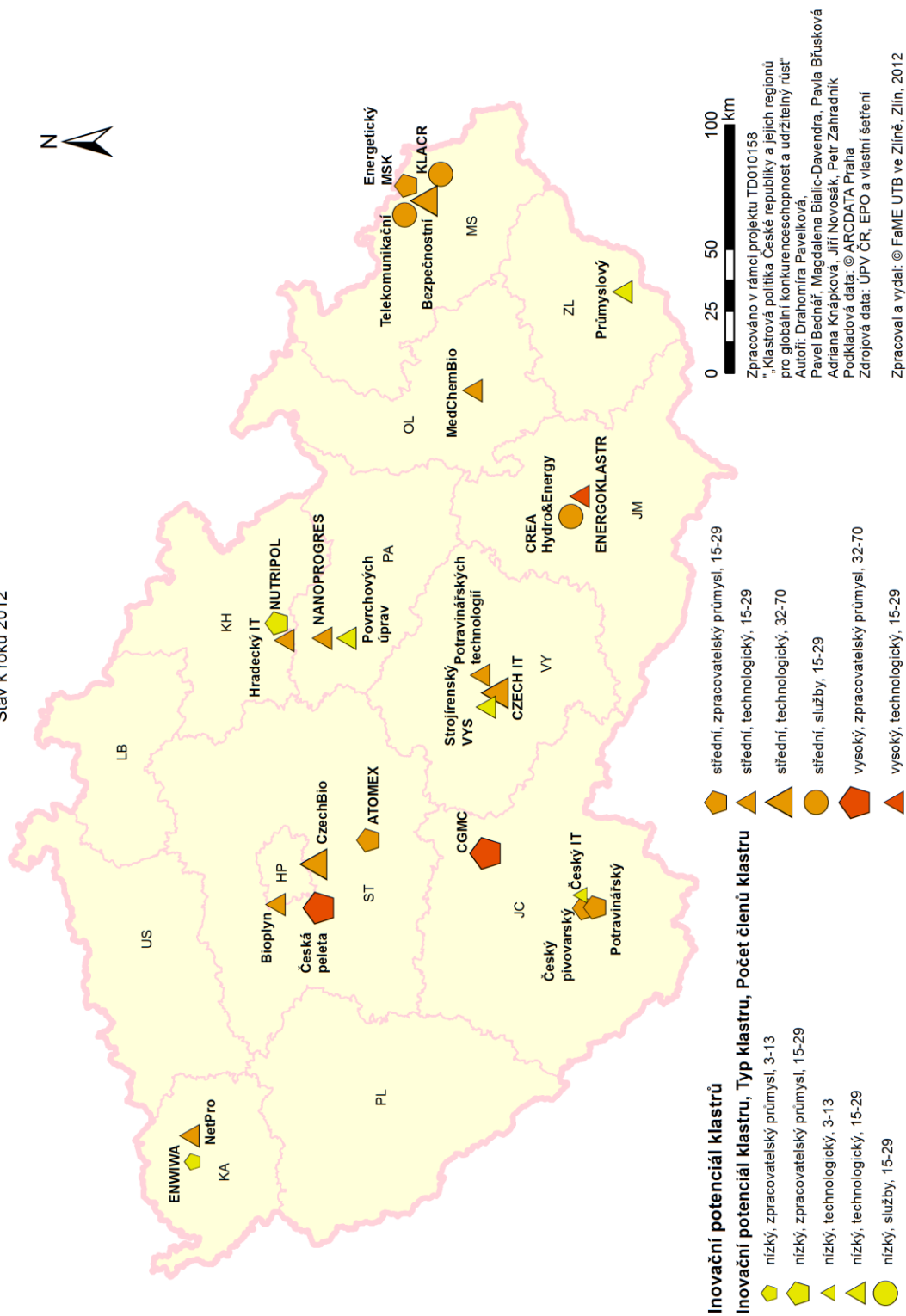
Inovační potenciál vybraných klastrů v České republice s dobou působení 1-2 roky

Stav k roku 2012

Inovační potenciál vybraných klastrů v České republice s dobou působení 3-5 let

Stav k roku 2012

Inovační potenciál vybraných klastrů v České republice s dobou působení 6 a více let

Stav k roku 2012

